Ekocentrum Čunovo

SPRIEVODCA OKOLÍM

Pešie výlety a cyklovýlety
v okolí Čunova

EUROPEAN UNION

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Ecoregion SKAT

BRATISLAVSKÝ KRAJ

DAPHNE
INŠTITÚT APLIKOVANEJ EKOLÓGIE

Ekocentrum Čunovo – výlety v okolí

Vitajte v Ekocentre Čunovo a poďte s naším sprievodcom objavovať prírodné a kultúrne krásy v blízkom okolí.

História územia

Krajina okolo Čunova, Rusoviec a Jaroviec – obcí, ktoré ešte počas 2. svetovej vojny patrili inej krajine, je úzko spätá s riekou Dunaj. Aj keď tu dnes prevažuje poľnohospodárska krajina, nebolo tomu vždy tak. Pred niekoľkými stovkami rokov bola táto oblasť v područí lužných lesov, mŕtvych ramien a lesostepí.

Pravidlá tu určoval Dunaj so svojou silou. Záplavy neboli iba v letnom, ale častokrát aj v zimnom období a prinášali do krajiny množstvo živín. Vytvárali potrebný priestor pre život mnohých druhov rastlín a živočíchov, no zároveň spôsobovali rozsiahle škody. Rieka prekladala svoje koryto do jednotlivých ramien podľa množstva vody, ktoré ňou v tej chvíli tieklo. Koryto sa neustále menilo, čo spôsobovalo nepríjemné problémy najmä ľuďom, žijúcim pri ňom. Ďalšou výzvou bolo neustále zanášanie dna stále novými vrstvami štrku, putujúceho z alpských regiónov Rakúska. O pravidelnej lodnej doprave nemohlo byť v tej dobe ani reči. Dôkazy o existencii ramien a bývalých korýt možno nájsť na poliach a v lužných lesoch v blízkosti dnešných mestských častí Bratislavy – vo forme zvyškov ramien a terénnych nerovností.

Prírodné podmienky

Dunajské lužné lesy pri Čunove a Rusovciach patria do Podunajskej nížiny a v rámci nej do časti Podunajská rovina. Geologický podklad tvoria treťohorné ílovité horniny prekryté riečnymi usadeninami Dunaja. Tie sú tvorené najmä štrkopieskami. Zloženie pôd odzrkadľuje geologické podložie – nájdeme tu fluvizeme (nivné pôdy), čiernice (lužné pôdy) ako aj glejové pôdy a organozeme (rašelinové pôdy). Výskyt rôznych rastlinných spoločenstiev súvisí s pravidelnou i nepravidelnou prítomnosťou vody. Dominantné sú **mäkké lužné lesy** najmä **vŕbovo-topoľové porastoy**, kde-tu popretkávané suchšími lúkami s trávami a pestrými kvetmi. Postupne smerom ďalej od vodného toku prechádza mäkký lužný les do **tvrdého jaseňovo-brestovo-dubového lužného lesa**.

V sprievodcovi nájdete podrobné opisy vybraných turistických trás v okolí Ekocentra Čunovo, mapy, ako aj odkazy na zvláštnosti jednotlivých lokalít.

Apelujeme na návštevníčky a návštevníkov, aby sa počas svojich výletov správali ohľaduplne k prírode a k ostatným návštevníkom tohto územia a dodržiavali pravidlá uvedené na strane 42.

Pri objavovaní prírodných a historických krás vám prajeme príjemné zážitky!

Tím Ekocentra Čunovo

***Dunaj je druhou najväčšou riekou v Európe**. Jeho celková dĺžka je 2 857 km a plocha povodia 817 000 km^2. Priemerný ročný prietok Dunaja v Bratislave je 2 000 m^3/s. Dunaj pramení v pohorí Schwarzwald v Nemecku a v Rumunsku sa vlieva do Čierneho mora. Najväčšími prítokmi Dunaja na Podunajsku sú Morava, Váh, Hron a Ipeľ. Slovenský úsek Dunaja je dlhý 172 km, z toho 142 km tvorí hranica s Maďarskom. Po vstupe cez Devínsku bránu na Podunajskú nížinu sa tok rieky významne mení a jej spád klesá. Náhla zmena spádu spôsobená tektonickým poklesávaním Podunajskej nížiny spôsobuje ukladanie materiálu a vznik brodov a sústavy ramien nazývanej **vnútrozemská delta Dunaja**.*

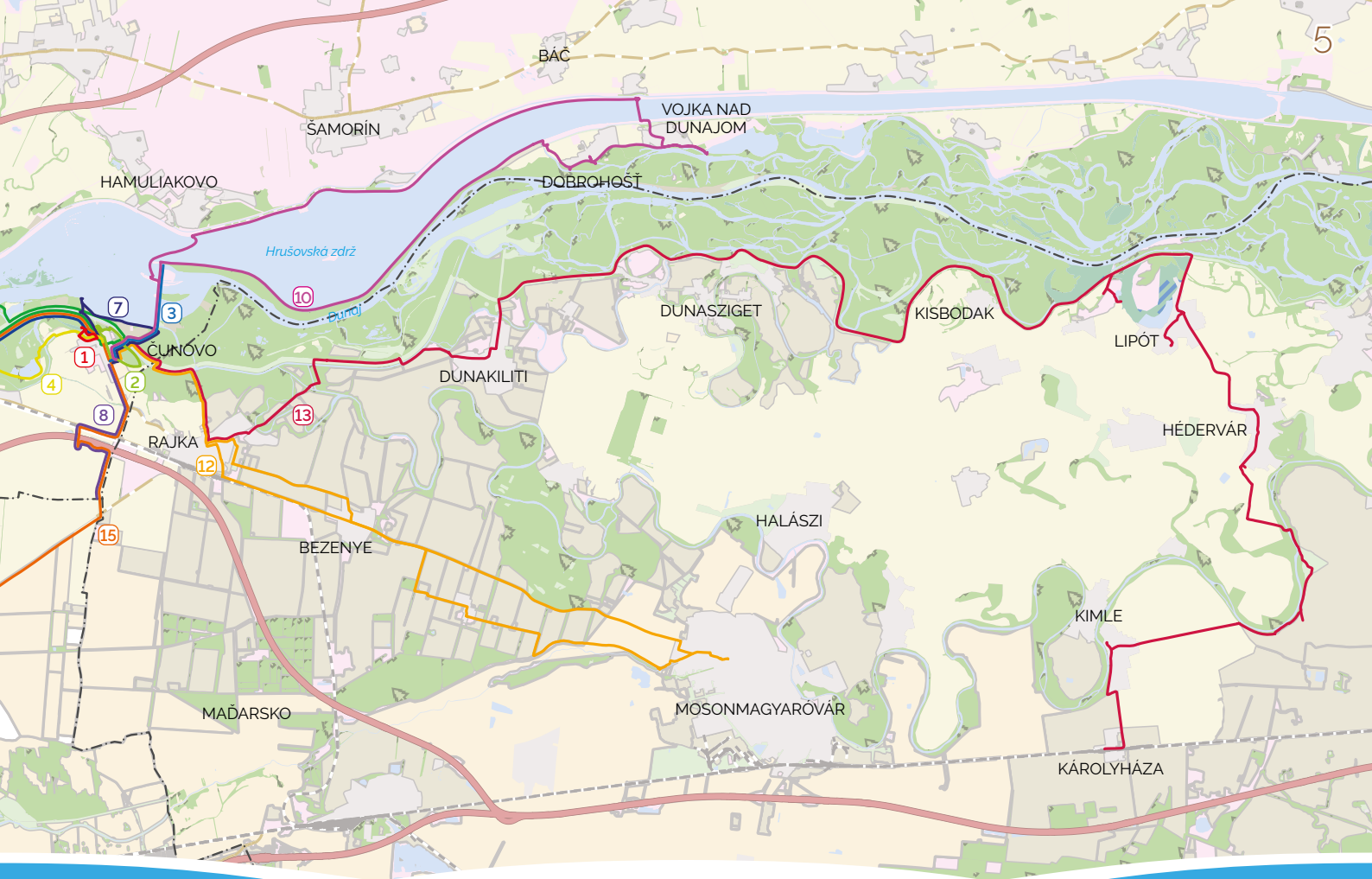
***Dunaj** tu stráca rýchlosť. Materiál, ktorý rieka v horných častiach povodia oderodovala a presúvala, sa začína ukladať práve pod Bratislavou. Nachádzame tu vrstvy štrku hrubé 5 – 20 metrov, ktoré neskôr naberajú na hrúbke a maximum dosahujú pri Dunajskej Strede (až do 500 m). Tento **náplavový kužeľ** vznikol v období, keď sa rieka prerezávala cez Malé Karpaty a vstúpila do poklesávajúcej Malej dunajskej kotliny. Z juhu je ohraničený korytom Dunaja, zo severu jeho ramenom – Malým Dunajom a na krátkom úseku aj riekou Váh (Vážsky kanál). Dostal názov **Žitný ostrov** a predstavuje najväčší riečny ostrov v Európe a zároveň najväčšiu zásobáreň pitnej vody v strednej Európe.*

Ponuka výletov

1. **K vtáčej pozorovateľni pri Čunovskom ramene** 1 hodina . . . s. 6
2. **Čunovom cez Obecnú plytčinu** 2 – 2,5 hodiny . . . . . s. 8
3. **Z Ekocentra Čunovo do Danubiany** 2 – 3 hodiny . . . . . s. 10
4. **Z Čunova do Rusoviec** 3 hodiny . . . . . s. 12
5. **Rusovské jazero a Drienkový les** 2 – 3 hodiny . . . . . s. 14
6. **Gerulata, Drienkový les a Rusovský park** 2 – 3 hodiny . . . . s. 16
7. **K rozhľadni na Hrušovskej zdrži** 3 – 4 hodiny . . . . . s. 18
8. **Sysľovské polia a trojhraničný bod** 4 – 5 hodín . . . . . s. 20
9. **Objavme Dunajské ostrovy** 4 hodiny . . . . . s. 22
10. **Z Čunova do Danubiany a Dobrohošte** 4 – 5 hodín . . . . . s. 24
11. **Bratislavskými luhmi** 6 hodín . . . . . s. 28
12. **Z Čunova do Mosonmagyoróvaru** HU 1,5 hodiny . . . . . s. 31
13. **Z Čunova do Lipótu a späť** HU 10 hodín . . . . . s. 33
14. **Z Rusoviec do Bergu a späť cez Pečniansky les** AT
    6 hodín . . . . . s. 36
15. **Z Čunova do Pamy, Bergu a späť** AT 7 hodín . . . . . s. 39

BAČ
ŠAMORÍN
VOJKA NAD DUNAJOM
HAMULIAKOVO
DOBROHOŠŤ
Hrušovská zdrž
Dunaj
ČUNOVO
DUNASZIGET
KISBODAK
LIPÓT
DUNAKILITI
HÉDERVÁR
RAJKA
HALÁSZI
BEZENYE
KIMLE
MAĎARSKO
MOSONMAGYARÓVÁR
KÁROLYHÁZA
1
2
3
4
7
8
10
12
13
15

1. K vtáčej pozorovateľni pri Čunovskom ramene

Východiskový bod: Kostol v Čunove, spoj č. 91 (zastávka Čunovo, kostol)

Značenie: žltá značka, neznačená trasa

Predpokladaný čas: 1 hodina (1,4 km)

Zaujímavosti: vtáčia pozorovateľňa pri Čunovskom ramene, vodné vtáctvo, korytnačka močiarna

Príjemná krátka trasa žltou značkou prechádza chráneným areálom Ostrovné lúčky s 2. stupňom ochrany. Začína pri infotabuli (1) za kostolom v Čunove a vedie popri cintoríne a Čunovskom ramene, malebnom mŕtvom ramene kedysi prepojenom s hlavným tokom Dunaja. V letnom období môžeme na hladine pozorovať leknice žlté a lekná biele, ako aj volavky popolavé a v poslednom období aj u nás pôvodné korytnačky močiarne. Na viacerých miestach trasy je možné prísť priamo k ramenu a vidieť aj bobrie ohryzy. Pri farme (2) odbočíme vpravo na neznačený nenápadný chodník, ktorým sa dostaneme až k drevenej lávke cez Čunovské rameno (3). Po pár metroch zabočíme vľavo lesnou cestou k malej drevenej vtáčej pozorovateľni (4). Môžeme z nej pozorovať volavky purpurové, rybáriky riečne, ako aj množstvo obojživelníkov či vodných bezstavovcov. Po pozorovaní sa vrátime späť na najbližšie rázcestie a pokračujeme pár metrov doľava neznačenou trasou až po najbližšiu križovatku (najmä v letnom období nenápadnú), na ktorej odbočíme vpravo. Dostaneme sa druhou stranou ramena popri záhradkách až k drevenému pontónu na malý ostrov (5) a potom späť na Turistickú ulicu až k infotabuli.

Čunovské rameno *je súčasťou viacerých chránených území: CHKO Dunajské luhy, CHVÚ Dunajské luhy a CHA Ostrovné lúčky.*

Volavka popolavá

1. K vtáčej pozorovateľni pri Čunovskom ramene

2. Čunovom cez Obecnú plytčinu

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove, spoj č. 91 (zastávka MiÚ Čunovo)

Značenie: prevažne neznačená trasa, červená značka

Predpokladaný čas: 2 až 2,5 hodiny (3,7 km)

Zaujímavosti: zvyšok lužného lesa, mokrade

Okružná trasa okolo intravilánu Čunova začína od Ekocentra Čunovo (1, Kaštieľ v Čunove), pokračuje odbočkou vpravo po Petržalskej ulici, vľavo ulicou Na hrádzi, opäť odbočkou vpravo na Ražnú a o chvíľu zase doprava na Ovsenú ulicu. Neznačenou trasou sa dostaneme na hranicu CHKO Dunajské luhy do miestnej časti zvanej Obecná plytčina (2). Potúlame sa lesnými cestičkami (3), až prekrižujeme ulicu Na hrádzi a nespevnenou cestou sa vydáme popri cyklotrase (zelená, červená a modrá) pri priesakovom kanáli smerom až

nad areál futbalového ihriska (4). Prejdeme popri záhradách medzi mokraďou a malou drevenou lávkou (5) až na druhú stranu po neznačenom chodníku, kde sa o chvíľu napojíme na Turistickú ulicu (6). Pokračujeme na Hraničiarsku ulicu, kde nám koniec trasy spríjemní posedenie v letnej záhrade (7). Trasu ukončíme na zastávke MHD č. 91 MiÚ Čunovo (8), resp. v Ekocentre Čunovo.

2. Čunovom cez Obecnú plytčinu

3. Z Ekocentra Čunovo do Danubiany

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove, spoj č. 91 (zastávka MiÚ Čunovo)

Značenie: červená, modrá a žltá cykloznačka, červená značka

Predpokladaný čas: 2 hodiny (1 hod chôdza + cca 1 hod prehliadka múzea) – (3,6 km – jednosmerne)

Zaujímavosti: Vodné dielo Čunovo, Danubiana Meulensteen Art Museum, Areál Divoká Voda

Z Ekocentra Čunovo (1, Kaštieľ v Čunove) pôjdeme doprava Petržalskou ulicou. Po pár metroch odbočíme vľavo na ulicu Na hrádzi a pri druhej odbočke vpravo sa napojíme na červenú značku vedúcu cez les až k rázcestníku „Čunovo, hrádza" (2). Prejdeme ponad priesakový kanál k druhému rázcestníku „Čunovo, priehrada" (3). Tu sa vydáme na druhú stranu cesty a zídeme dole po nespevnenej cestičke okrajom lesa až po Mošonské rameno (4), kde prejdeme na druhú stranu cesty k MVE Mošoň. Touto stranou priehrady prejdeme cez Vodné dielo Čunovo popri vodnej elektrárni (5), kde si môžeme na ľavej strane pozrieť plavebné komory a prístavisko. Po pravej strane uvidíme Areál vodných športov Divoká Voda (6) s ihriskami a kempingom. Prejdeme ďalej až k parkovisku pred múzeom moderného umenia Danubiana (7), ktoré je po ľavej strane. Naspäť sa môžeme vrátiť peši rovnakou trasou, alebo

zvolíme prepravu MHD č. 90 zo zastávky Danubiana smer Nové SND na zastávku Schengenská a prejdeme Schengenskou ulicou späť k Ekocentru Čunovo.

***Vodná elektráreň** (VE) **Čunovo**, spustená do prevádzky v roku 1992, je súčasťou náhradného riešenia vodného diela Gabčíkovo. Cez VE Čunovo sa realizuje napájanie koryta Dunaja.*

*Areál vodných športov **Divoká Voda** na umelom vodnom kanáli býva už roky dejiskom viacerých medzinárodných podujatí. Popri rôznych adrenalínových podujatiach ponúka aj začiatok splavu starým korytom Dunaja – po Bodických ramenách. Viac informácií na www.divokavoda.sk.*

***Danubiana** Meulensteen Art Museum je známe ako múzeum moderného umenia. Od svojho otvorenia v roku 2000 sa tu uskutočnili desiatky výstav najprestížnejších osobností slovenskej, európskej a svetovej výtvarnej scény. V priľahlom sochárskom parku môžu návštevníci vidieť zaujímavé sochárske diela, výnimočnou je aj prechádzka po streche múzea s výhľadom na Bratislavu, Malé Karpaty a majestátny tok Dunaja. Jedinečná je aj poloha múzea na hranici troch štátov: Slovenska, Rakúska a Maďarska. Od roku 2012 riadi múzeum nezisková organizácia s názvom DANUBIANA – Centrum moderného umenia. Bližšie informácie o aktuálnych výstavách nájdete na www.danubiana.sk.*

3. Z Ekocentra Čunovo do Danubiany

4. Z Čunova do Rusoviec

Východiskový bod: Kostol v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – Čunovo, kostol)

Značenie: žltá značka

Predpokladaný čas: 3 hodiny (6,2 km)

Zaujímavosti: ramená, bobrie ohryzy, lužný les, orchidey, rímska pamiatka Gerulata (UNESCO)

Od kostola v Čunove (1) nás bude viesť žltá značka až k cieľu pri Gerulate v Rusovciach. Ideme chodníkom popri Čunovskom ramene (2) a neskôr cez pole smerom k štrkovisku (3). Tu sa dajú nájsť prvé bobrie ohryzy. Bobor bol na našom území vyhubený v 19. storočí, vrátil sa v 70-tych rokoch 20. storočia. Trasa ďalej pokračuje cez zaplavované lužné lesy – k tabuli označujúcej chránený areál Ostrovné lúčky. Chránené územie sa skladá z lužných lesov a lesostepnej krajiny. Patrí sem aj

vodná plocha Čunovských jazier (4). Veľké jazero obídeme z ľavej strany a prichádzame k asfaltovej ceste ohraničujúcej kataster Rusoviec a Čunova (5).

V chránenom areáli môžeme na lesostepných plochách pozorovať v dvoch ročných obdobiach orchidey. Na jar sa tu vyskytujú vstavače (vstavač obyčajný, vstavač vojenský), v jesenných mesiacoch tu kvitne nenápadná a vzácna orchidea – pokrut jesenný.

Následne pokračujeme po značke lesnou cestou, ktorá nás privedie do Rusovského parku (6). Jeho okrajom sa vydáme na náučný chodník Rusovce – Rusovský kanál. Po chvíli zbočíme na rázcestí doľava ku kanálu (cez mostík, 7) a následne po schodoch k domom za kostolom, kde sa nachádza UNESCO lokalita – Gerulata (8).

Gerulata *bol rímsky vojenský tábor stojaci na území dnešných Rusoviec. Postavili ho v 2. storočí ako súčasť rímskeho opevnenia Limes Romanus a patril do provincie Panónia. V 4. storočí došlo k stiahnutiu rímskych jednotiek a tábor zostal opustený. V súčasnosti sú zvyšky tábora zrekonštruované a sú súčasťou expozície Bratislavského múzea s nálezmi z obdobia Rímskej ríše. Lokalita bola v roku 2021 spolu s kaštielom v Ivi zaradená medzi UNESCO pamiatky.*

Bobor vodný

4. Z Čunova do Rusoviec

5. Rusovské jazero a Drienkový les

Východiskový bod: Rímsky parčík, Rusovce – spoje č. 90, 91, 191 (zastávka – Gerulata)

Značenie: neznačené cesty

Predpokladaný čas: 2 – 3 hodiny (4,5 km)

Zaujímavosti: lužné lesy, staré stromy a mŕtve drevo, lesostep, Rusovský kaštieľ

Z námestia Rímsky parčík (parčík za zastávkou MHD oproti pošte, 1) vyrážame ku kostolu (2), kde odbočíme doľava na Maďarskú ulicu (3), ktorá nás privedie na cyklochodník na Irkutskej ulici (4). Po nej pokračujeme k Rusovskému kanálu a za ním na prvom rázcestí sa dáme doľava na lesný chodník (5). Dovedie nás k mŕtvemu ramenu (6) a potom asi po 250 m k samotnému Rusovskému jazeru (7). Okolo jazera prejdeme z ľavej strany, na jeho brehoch môžeme obdivovať zachované lužné lesy. Je odtiaľto pekný výhľad na hrádzu a za hrádzou na rezerváciu Dunajské ostrovy (8). Jazero obídeme takmer celé a na južnom brehu jazera odbočíme vľavo na panelovú cestu (9), prejdeme opäť cyklochodník a vchádzame do Drienkového lesa (10), ktorý je súčasťou chráneného areálu Ostrovné lúčky.

Drienkový les *je súčasťou územia európskeho významu Ostrovné lúčky. Vďaka výnimočným prírodným podmienkam tu rastú viaceré druhy vzácnej teplo a suchomilnej vegetácie, ktorá nevytvára súvislý lesný porast, ale má charakter lesostepi. Pripomína africkú savanu s osamelými stromami a krovinami. Najpríťažlivejšie sú azda viaceré druhy nádherných orchideí (vstavač obyčajný, vstavač vojenský). Nachádzajú sa tu aj niektoré vzácne kroviny, ako napríklad drieň obyčajný. Žijú tu vzácne druhy živočíchov – roháče, fuzáče alebo mohutné, no celkom neškodné užovky stromové.*

Pokračujeme smerom k malému jazierku (11), ktoré obídeme sprava a z lesa vychádzame na križovatku ciest, kde začína lesostep (12). Pokračujeme doľava po nespevnenej ceste a vchádzame do lesa. Na konci lesnej cesty je široká cesta, ktorá vedie popri poliach na ľavej strane. Pokračujeme rovno až na križovatku (13), kde odbočíme doprava. Popri bývalej horárni sa dostaneme k Rusovskému kanálu (14) a do Rusovského parku (15). Prejdeme jeho okrajom ku kaštieľu, hneď vedľa je reštaurácia v budove SĽUK-u (16). Odtiaľto nás cesta privedie opäť po Maďarskej ulici priamo ku kostolu v Rusovciach (2).

Rosnička zelená

Mlok dunajský

5. Rusovské jazero a Drienkový les

6. Gerulata, Drienkový les a Rusovský park

Východiskový bod: Rímsky parčík, Rusovce – spoje č. 90, 91, 191 (zastávka – Gerulata)

Značenie: žltá značka, neznačené cesty

Predpokladaný čas: 2 – 3 hodiny (4,7 km)

Zaujímavosti: lužné lesy, staré stromy a mŕtve drevo, Rusovský kaštieľ, lesostep, Gerulata

Začneme v Rímskom parčíku v Rusovciach (parčík za zastávkou MHD oproti pošte, 1), pri kostole uvidíme žltú značku, ktorá nás privedie ku Gerulate (2). Prehliadku múzea môže obohatiť výklad, ktorý nám poskytne pracovník múzea. Následne sa presunieme k Rusovskému kanálu a prejdeme cez most na druhú stranu k rázcestiu (3). Pokračujeme vľavo po náučnom chodníku Rusovce – Rusovský kanál (4), ktorý nás privedie k cykloceste (5). Prejdeme na druhú stranu a pokračujeme lesnou cestou smerom k Rusovskému jazeru (6). Od jazera sa vyberieme doprava po panelovej ceste opäť na cyklochodník (7), ktorý druhýkrát prejdeme a vstupujeme do chráneného areálu Ostrovné lúčky (Drienkový les, 8). Lesnou cestou prichádzame k menšiemu jazierku a ďalej do lesostepného územia s vysadenými borovicami (9). Pokračujeme stále rovno po lesnej ceste ku križovatke ciest, kde zabočíme doprava a vraciame sa k Rusovskému kanálu (10). Prejdeme ho lávkou, ktorá ústi priamo do Rusovského parku (11). Nájdeme

v ňom nádherné staré stromy (duby, platany, jasene, lipy). Odporúčame prejsť park po celom obvode až ku kaštieľu (12).

*Architektonickou ozdobou Rusoviec je **Rusovský kaštieľ** rozprestierajúci sa v areáli v štýle anglického parku. Park sa tiahne medzi dunajským ramenom a Balkánskou cestou. Od cesty je oddelený tehlovým omietnutým múrom. Kaštieľ bol domovom troch významných rodov – Zichyovcov, Henckelovcov a Lónyayovcov. Juhovýchodne od kaštieľa stojí vodárenská veža a tesne pri hlavnej ceste objekt čeľadinca so samostatným vstupom z Balkánskej ulice.*

Rybárik riečny

Kunka červenobruchá

6. Gerulata, Drienkový les a Rusovský park

7. K rozhľadni na Hrušovskej zdrži

Východiskový bod: Kostol v Čunove, spoj č. 91 (zastávka – Čunovo, kostol)

Značenie: červená značka, žltá C a modrá C cykloznačka, neznačená cesta

Predpokladaný čas: 3 – 4 hodiny (5,3 km)

Zaujímavosti: vodné vtáctvo na Dunaji

Pešia trasa nás zavedie k vodnej nádrži Hrušovská zdrž. Začíname v Čunove neďaleko kostola pri infotabuli „Vitajte pri Čunovskom ramene!" (1), odkiaľ sa vydáme rovno po Turistickej ulici, ktorá vedie k priesakovému kanálu (2). Popri ňom je potrebné ísť asi 250 m, kým prídeme k premosteniu – rázcestník „Čunovo, les pri moste" (3). Pokračujeme krížom cez protipovodňovú hrádzu (dajte si pozor na cyklistov) na nespevnenú cestu lesom až k vtáčej rozhľadni (4). Je z nej výborný výhľad na Hrušovskú zdrž s umelými vtáčími ostrovmi. Pri dobrej viditeľnosti tu môžeme pozorovať rôzne druhy vodných vtákov.

Hrušovská zdrž *patrí medzi najvýznamnejšie zimoviská vodného vtáctva v strednej Európe. Pre chochlačky a čajky čiernohlavé je zimovisko významné v rámci strednej Európy a pre hlaholky severské dokonca v rámci celej Európy. Ornitológovia tu pozorovali viac ako 115 druhov vtákov. Aj vďaka zimovaniu vtáctva sa stalo územie súčasťou* ***chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy*** *a je samostatným územím európskeho významu Hrušovská zdrž. V zimnom období sú tu najpočetnejšie chochlačky vrkočaté, chochlačky sivé, hlaholky severské a potápače malé. V prípade studenej zimy tu môžeme vidieť aj viac ako stotisíc vtákov. Okrem spomínaných druhov sa na Hrušovskej zdrži vyskytujú aj vzácnejšie kormorány malé, či majestátne orliaky morské.*

Z rozhľadne sa vydáme popri zdrži smerom k prehradeniu Dunaja. Nespevnená cesta vedie cez náletové porasty stromov na štrkoch. Na niektorých miestach máme dobrý výhľad na vodnú plochu (5, 6, 7), nájdeme tu aj množstvo bobrích ohryzov. Malá vodná elektráreň Mošoň je prvým technickým dielom na prehradení (8). Pod ňou začína Mošonské rameno, ktoré je častým cieľom vodákov. Návrat smerujeme po červenej značke a cykloceste k infotabuli o orliakovi morskom neďaleko rázcestníka „Čunovo, priehrada" (9). Tu prejdeme cez priesakový kanál a pokračujeme späť do Čunova. Najprv prejdeme ulicou Na hrádzi a na jej konci odbočíme doľava, pričom stále pokračujeme ulicou Na hrádzi. Na konci ulice pôjdeme vpravo na Petržalskú až po Csárdu, kde po odbočke vľavo prídeme ku kaštieľu – Ekocentru Čunovo (10).

7. K rozhľadni na Hrušovskej zdrži

8. Sysľovské polia a Trojhraničný bod

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – MiÚ Čunovo)

Značenie: červená značka

Predpokladaný čas: 4 hodiny (11,7 km)

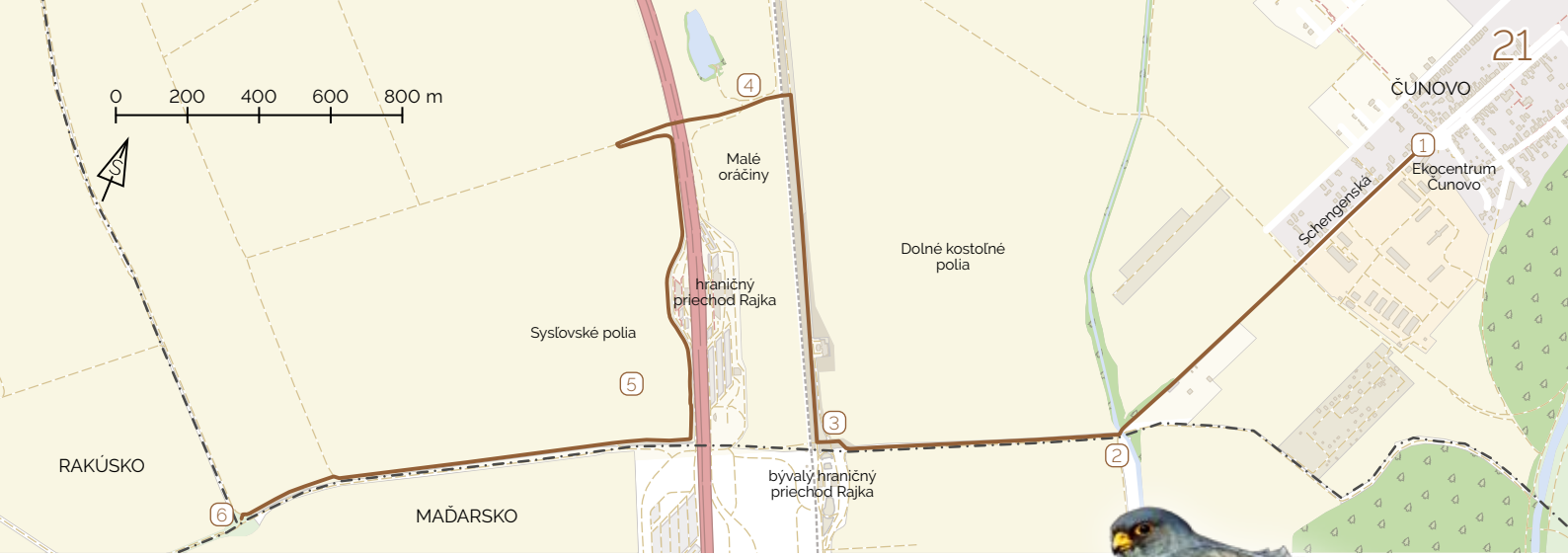
Zaujímavosti: trojhraničný bod, drop veľký, sokol kobcovitý

Od Ekocentra Čunovo (Kaštieľ v Čunove, 1) sa vydáme po červenej značke na hranicu s Maďarskom (2). Tu pôjdeme doprava priamo cez pole a sledujeme slovensko-maďarskú hranicu až po hlavnú cestu a bývalú budovu hraničného priechodu Rajka (3). Pri hraničnom priechode Rajka sa stočíme doprava a pôjdeme po hlavnej ceste smerom na Rusovce. Asi po 1,5 km sa objaví naľavo spevnená cesta (4), ktorá prechádza cez železnicu a vedie ponad diaľnicu. Nadjazdom sa dostaneme dole na polia, odbočíme doľava a pokračujeme popri diaľnici smerom k veľkému hraničnému priechodu, ktorý obídeme a dostaneme sa na Sysľovské polia (5). Pripojíme sa na náučný chodník, ktorý nás dovedie k Trojmedziu (SK/HU/AT, 6). Späť sa vrátime po rovnakej trase do Čunova.

Chránené vtáčie územie Sysľovské polia *bolo vyhlásené v roku 2006. V minulosti územie pozostávalo z druhovo bohatých, druhotných stepných spoločenstiev na sprašových a aluviálnych pôdach rieky Dunaj. Dnes už väčšinu územia pokrýva intenzívne obhospodarovaná orná pôda predelená vetrolamami a poľnými cestami. Sysľovské polia sú významným hniezdiskom a zimoviskom dropa veľkého na Slovensku. Vyskytuje sa tu aj vzácny sokol kobcovitý (červenonohý).*

Trojmedzie *je bod, v ktorom sa stretávajú hranice troch štátov. Na trojmedzí pri Čunove si okrem samotného hraničného kameňa môžeme poobzerať kamennú kompozíciu moderného umenia v prírode. Ide o niekoľko sôch rôznych umelcov zo Slovenska, Rakúska a Maďarska. Vznikli v roku 1992 ako symbol porozumenia. Pri hraničnom trojhrane je aj kúsok ostnatého drôtu na pripomenutie „železnej opony".*

8. Sysľovské polia a Trojhraničný bod

9. Objavme Dunajské ostrovy

Východiskový bod: Kostol v Čunove – spoj č. 91 (zastávka Čunovo, kostol)

Značenie: červená značka, červená C, modrá C a zelená C cyklocesta, neznačené cesty

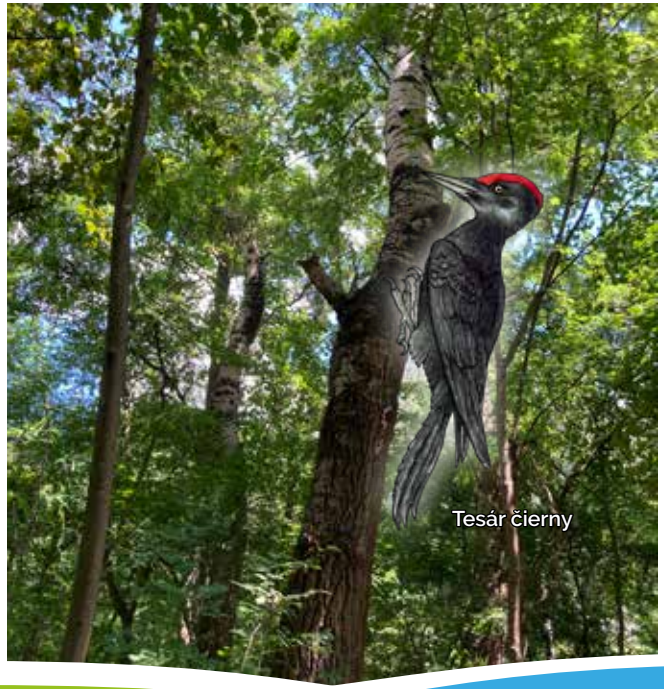
Predpokladaný čas: 2 hodiny (17,1 km)

Zaujímavosti: rieka Dunaj, lužné lesy

Od kostola (1) sa vyberieme Hraničiarskou ulicou k miestnemu úradu a po uliciach Skýcovská a Na hrádzi k priesakovému kanálu (2). Pokračujeme po hrádzi smerom do Petržalky. Po chvíli uvidíme bufet pri Poldri (3), odbočíme doprava a pokračujeme asfaltovou cestou k Dunaju. Po ľavej strane začína chránené územie Dunajské ostrovy (4), ktoré je súčasťou chráneného areálu Ostrovné lúčky. Pokračujeme ďalej popri Dunaji, po chvíli uvidíme na brehu prvé hausbóty (5). Prejdeme celú zátoku, cesta nás vyvedie hore na hrádzu pri bufetoch (6). Tu sa dáme vľavo a prejdeme priesakový kanál (7). Vrátime sa cyklocestou (Eurovelo 6) pod hrádzou späť do Čunova. Po pravej strane míňame Rusovské jazero (8), a následne veľký areál vodárenského zdroja Rusovce (9). Pokračujeme ďalej po značke k rázcestiu „Čunovo – les pri moste" (10) a odtiaľ doprava po Turistickej ulici (11) ku kostolu v Čunove (1).

Dunajské ostrovy *tvoria dva ostrovy – Horná a Dolná Sihoť (nazývame ich tiež Rusovské ostrovy) a okolité dunajské ramená. Dôvodom na ich vyhlásenie za chránené územie sú vzácne spoločenstvá lužných lesov s množstvom vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Vyskytujú sa tu napríklad bobry, dva druhy mlokov, 10 druhov žiab a viac ako 110 druhov vtákov.*

Vodný zdroj Rusovce *je najväčším vodným zdrojom na Slovensku s kapacitou 2650 litrov za sekundu. Momentálne sa z nej využíva približne tretina. Hĺbka studní, z ktorých sa čerpá voda, je od 40 do 80 m.*

Tesár čierny

9. Objavme Dunajské ostrovy

10. Z Čunova do Danubiany a Dobrohošte
(alebo okruh cez Hamuliakovo)

Východiskový bod: Kostol v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – Čunovo, kostol)

Značenie: modrá C a červená C cykloznačka (alternatívna trasa z Kyselice, cez Čilistov a Hamuliakovo)

Predpokladaný čas: 4 hodiny (resp. okruh 5 hodín) (41 km resp. okruh 42 km – pozor na grafikon cyklokompy a kompy)

Zaujímavosti: Danubiana, vodné vtáctvo na Dunaji

Cyklovýlet nás zavedie k najväčšiemu zimovisku vtáctva na Slovensku – Hrušovskej zdrži. Od kostola sa vyberieme ulicami Skýcovská a Na hrádzi k priesakovému kanálu. Prejdeme ho po premostení pri bufete Obrátka (1) a pokračujeme červenou značkou k malej vodnej elektrárni Mošoň (2). Následne sa

vydáme po prehradení Dunaja k plavebnej komore. Po pravej strane máme staré koryto Dunaja, kde začína aj sústava ramien so vzácnymi lužnými lesmi. Oproti areálu vodných športov (Divoká Voda Čunovo) je zátoka (3), ktorú môžeme využiť na pozorovanie vodného vtáctva. Na konci prehradenia na umelom poloostrove je múzeum moderného umenia – Danubiana (4).

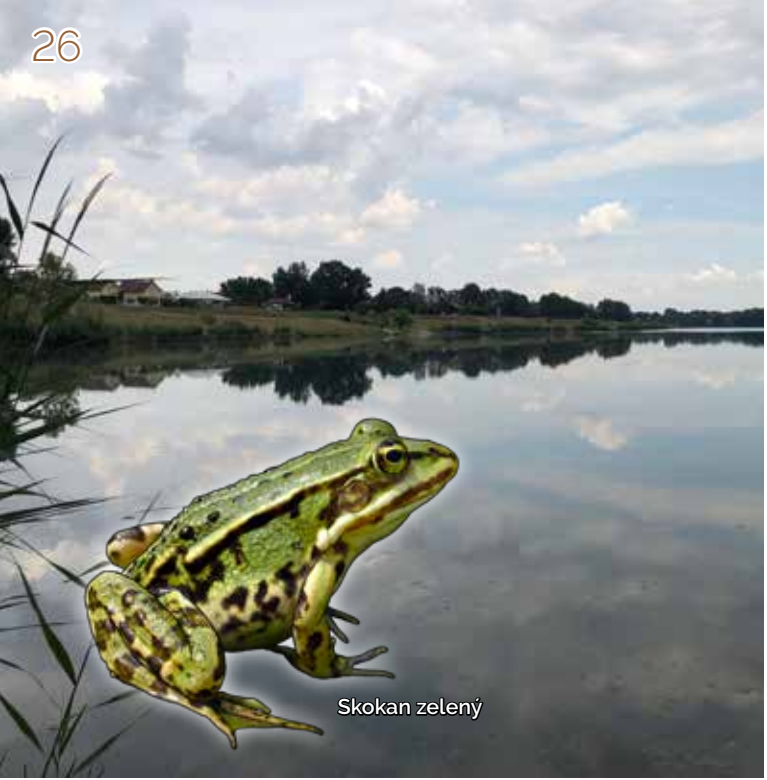
Divoká Voda *Čunovo poskytuje tréningové možnosti nielen pre výkonnostných vodných slalomárov a raftérov, ale aj pre amatérskych športovcov. Záujemcovia, ktorí si chcú tento adrenalínový šport vyskúšať na vlastnej koži, sa môžu vopred objednať a absolvovať trasu so skúseným inštruktorom. Umelý kanál vodných športov má bohatú históriu pretekov a to s účasťou slovenských olympionikov aj zahraničných reprezentácii.*

Múzeum moderného umenia ***Danubiana*** *(Danubiana Meulensteen Art Museum) leží južne od centra Bratislavy na cípe umelého poloostrova v strede mohutného toku Dunaja. Rieka Dunaj mu prepožičala svoje meno. Múzeum je výsledkom nadšenia a iniciatívy holandského*

Dunaj
vodné dielo Čunovo
HAMULIAKOVO
12 cyklokompa
3 malá vodná elektráreň Mošoň
4 Danubiana
ČUNOVO
1
2 areál vodných športov Divoká Voda
Hamuliakovské pätky
ŠAMORÍN
Hrušovská zdrž
prieplavový kanál
ČILISTOV
11
BAČ
vodné dielo Gabčíkovo
RAJKA
Dunaj
KYSELICA
10
DOBROHOŠŤ
5
kompa
9
6
8 VOJKA NAD DUNAJOM
Vojčanské rameno
7
DUNAKILITI
Jazero Vojka
S
0 1 2 3 4 km

10. Z Čunova do Danubiany a Dobrohošte

Skokan zelený

zberateľa a podporovateľa umenia Gerarda H. Meulensteena a slovenského galeristu Vincenta Polakoviča. Budova má tvar rímskej galéry (lode) uviaznutej na riečnej plytčine. Nájdeme tu výstavy medzinárodných umelcov, múzeum súčasného umenia, kaviareň a v okolí budovy je park so sochami.

Od Danubiany pokračujeme bicyklami po Dunajskej cyklistickej ceste, dole v smere toku Dunaja do obce Dobrohošť. V obci Dobrohošť sa na miestach 5 a 6 môžeme dostať k Vojčianskemu ramenu, ktoré je súčasťou starej ramennej sústavy Dunaja. Späť sa vrátime tou istou trasou.

Okruh cez Hamuliakovo

Možná obmena cyklovýletu je formou okruhu, kedy sa naspäť vrátime severnou stranou – po druhom brehu Dunaja.

Oproti vyššie uvedenému opisu nastáva zmena v Dobrohošti, kde ďalej pokračujeme po hrádzi, popri Vojčianskom ramene (7) do Vojky nad Dunajom (8).

Cez dedinu Vojka pokračujeme smerom k Dunajskej hrádzi, odkiaľ nás na druhú stranu Dunaja prevezie kompa (9). Je bezplatná, premáva celoročne, cestovný poriadok nájdete tu: https://nova-kompa-vojka.sk/plavebny-poriadok.

Kompa nás odvezie do Kyselice (10), odkiaľ pokračujeme po hrádzi smerom na Čilistov (11) a Hamuliakovo (12). V letnom období sa môžeme na viacerých miestach popri hrádzi občerstviť.

Po hrádzi sa dostaneme až na okraj Hamuliakova, odkiaľ nás naspäť ku Danubiane dopraví cyklokompa. Prevádzku cyklokompy si pozrite vopred, pretože nejazdí počas celého roku. Plavba cyklokompou je spoplatnená, aktuálne informácie o prevádzke a cenách nájdete tu: www.yachter.sk/cyklokompa.

11. Bratislavskými luhmi

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – MiÚ Čunovo)

Značenie: červená C a modrá C cykloznačka, cyklocesta sever-juh, Petržalská radiála

Predpokladaný čas: 6 hodín (49,2 km)

Zaujímavosti: lužné lesy, vojenské bunkre, vojenský cintorín

Od Ekocentra Čunovo (Kaštieľ v Čunove) sa vydáme červenou značkou po Hraničiarskej a Turistickej ulici k priesakovému kanálu (1). Popri ňom prídeme k premosteniu pri rázcestí „Čunovo, les pri moste" (2) a vstúpime na samotnú hrádzu. Odtiaľ pôjdeme smerom do Petržalky popri chránenom areáli Ostrovné lúčky (po pravej strane je chránené územie Dunajské ostrovy).

Pokračujeme ďalej smerom k Lužnému mostu (3) do Starého hája. Nasledujú rázcestia Janíkov dvor (4) a Chorvátske rameno (5), s odbočkou k ramenu Zuzana v prírodnej rezervácii Starý háj. Neskôr sa dostaneme k Prístavnému mostu (6), cyklocesta pokračuje cez petržalské nábrežie. Popri Inchebe (7) sa vzdialime od Dunaja a pri moste Lanfranconi smerujeme do Pečnianskeho lesa (8). Pečniansky les prejdeme modrou cyklotrasou cez miesta Jelení Háj (9) a Pečňa (10). Pri Pečni je možnosť odbočiť a navštíviť sprístupnený vojenský bunker Lány (www.mpo.sk/museum). Od Pečne pokračujeme stále po modrej cykloznačke až k štátnemu priechodu Bratislava – Berg (11).

Územie európskeho významu Bratislavské luhy *predstavuje zachované pozostatky lužných lesov v Bratislave. Na celom slovenskom toku Dunaja sa zachovalo už len niekoľko lokalít pôvodných lužných lesov a preto majú veľký význam. Nachádzajú sa tu zásoby kvalitnej pitnej vody, ktoré sa využívajú pre Bratislavu a okolie. Časť územia bola v minulosti súčasťou „železnej opony", tzv. zeleným pásom. Bratislavské luhy členíme na šesť oblastí – Slovanský ostrov, Sihoť, Pečniansky les, Soví les, Starý háj a Chorvátske rameno.*

Popri bývalej budove hraničného priechodu pokračujeme po modrej cykloznačke. Prechádzame na pohraničnú cyklocestu sever-juh, ktorou prídeme ku odbočke k bunkru BS-6 a vojenskému cintorínu (12). Tu je opäť možná prehliadka zachovalého vojenského bunkru (www.bunker.bs8.sk). Modrá cyklocesta nás ďalej zavedie k Zadným lúkam (13). Z tohto miesta pokračujeme pohraničnou cyklotrasou sever-juh, míňame obec Kittsee (14) a Jarovskú bažantnicu (15). Ideme po hlavnej ceste (dvakrát ponad diaľnicu) do Jaroviec (16).

11. Bratislavskými luhmi

Modráčik čiernoškvrnný

Z Jaroviec pôjdeme opäť po hlavnej ceste petržalskou radiálou do Rusoviec (17).

Z Rusoviec sa dostaneme cez Drienkový les (18) k priesakovému kanálu, popri ktorom pokračujeme do Čunova.

V prvej polovici 20. storočia Československo okolo svojich hraníc budovalo ***obranný systém****, ako reakciu na nástup Hitlera k moci. Avšak po „Mníchovskej zrade" v októbri 1938 boli práce na tomto obrannom systéme zastavené. Z opevnenia sa na Slovensku zachovalo niekoľko desiatok objektov: v údolí okolo rieky Moravy, v Bratislave, v Komárne, pri Lučenci a na ďalších miestach popri južnej hranici s Maďarskom. Jediný ucelený obranný úsek sa zachoval v Bratislave na území Petržalky, kde* ***bunkre*** *kopírovali vtedajšiu štátnu hranicu. Začínajú pri Dunaji oproti Karloveskej zátoke, pokračujú v smere na hraničný priechod Berg, obchádzajú sídlisko Kopčany, následne sa stáčajú k sídlisku Lúky a popri Chorvátskom ramene opäť končia pri Dunaji. Línia prebiehala pozdĺž Chorvátskeho ramena, pretože v tom období ešte Rusovce, Jarovce a Čunovo nepatrili do Československej republiky (stalo sa tak až po 2. svetovej vojne).*

12. Z Čunova do Mosonmagyaróváru

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – MiÚ Čunovo)

Značenie: žltá, červená a modrá cykloznačka (Svätojakubská cesta – časť úseku Rajka (HU) – Bratislava)

Predpokladaný čas: 1,5 hodiny (20,5 km – jednosmerná trasa Čunovo – Mosonmagyaróvár)

Zaujímavosti: rieka Litava, hrad v Mosonmagyaróváre

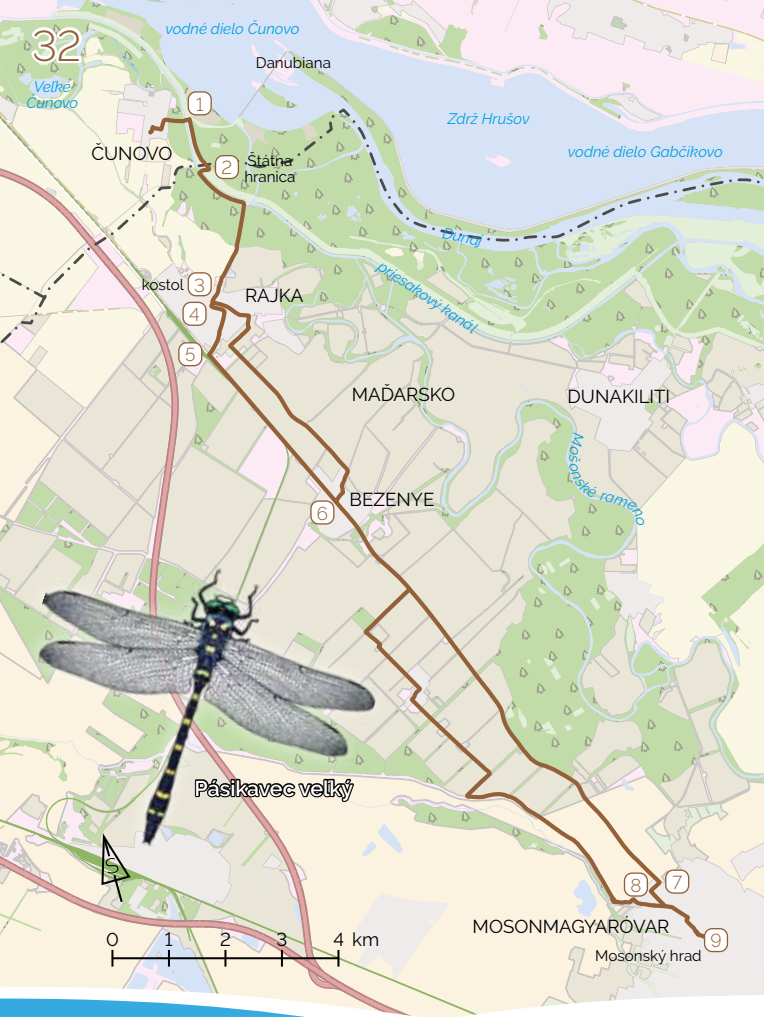
Od kaštieľa v Čunove (resp. zastávky MHD) vyrazíme po žltej cykloznačke, až prídeme ponad priesakový kanál k cykloturistickému rázcestníku „Čunovo, priehrada" (1). Odtiaľ pokračujeme doprava po hrádzi, smer Rajka a prejdeme štátnu hranicu do Maďarska (2). Asfaltovou cestou prídeme po trase Eurovelo 6 do obce Rajka, kde minieme Kostol Sv. Martina (3), až prídeme do centra Rajky (4). Z tohto miesta pokračujeme ďalej po vyznačenom cyklistickom chodníku, cez ulice Dózsa György a Táncsics Mihály. Tie nás dovedú až k hlavnej ceste spájajúcej Bratislavu a Mosonmagyaróvar (5). Odtiaľto začína paralelný cyklochodník s hlavnou cestou, ktorý končí až priamo v Mosonmagyaróvari. Počas cyklocesty, ktorá je označená aj ako Eurovelo 6, budeme prechádzať cez poľnohospodársku krajinu do obce Bezenye (6) a následne sa ďalej dostaneme až do Mosonmagyaróvaru. Tesne po vstupe

do mesta odbočíme doprava na ulicu Orgona (7) a hneď na prvej možnej odbočke doľava na ulicu Kadocsa (8). Na jej konci sa napojíme na ulicu Dohy János. Pôjdeme popri rieke Litava, prejdeme cez rieku, minieme park po ľavej strane, až prídeme do areálu Mosonského hradu (9).

*Kroniky opisovali **Mosonský hrad** ako jeden z najsilnejších hradov a jedno z najrušnejších obchodných miest. Zohral dôležitú úlohu v čase križiackych výprav v roku 1096. Uhorský kráľ Koloman I. po predchádzajúcich skúsenostiach nedovolil, aby do hradu vstúpili križiacke vojská. V dôsledku toho križiaci, ktorých bolo takmer 30 000, hrad obkľúčili a takmer obsadili. Avšak obrancovia dvoch susediacich hradov – mosonského a óvarského, sa spojili a križiakov rozohnali do močaristého Hanságu.*

*Za návštevu stojí aj zrekonštruované **termálne kúpalisko**. Vrt termálneho prameňa s výdatnosťou 1 800 l/min vytvoril ideálne podmienky pre ľudí hľadajúcich liečivé účinky termálnej vody na ľudský organizmus. Voda sa získava z hĺbky 2 000 m, má teplotu 75°C a je uhličitá, s obsahom sodíka a chlóru. Odporúča sa na liečenie pohybového a tráviaceho*

ústrojenstva, reumy a zápalov dýchacích ciest. Celý areál má rozlohu 4 ha, k dispozícii sú vnútorné aj vonkajšie bazény.

Späť sa vrátime rovnakou cyklocestou alebo vlakom. Na vlakovú stanicu sa dostaneme dole ulicou Kossuth Lajos, na jej konci odbočíme doľava a za chvíľu prídeme ku železničnej stanici. Naspäť sa vrátime vlakom s prestupom v obci Hegyeshalom.

Existuje ešte jedna možnosť návratu do Čunova a to po modrej turistickej značke, ktorá vedie po poľných cestách poľnohospodárskou krajinou. Označená je aj ako Svätojakubská cesta Budapešť – Santiago de Compostela, my by sme ňou prešli úsek Mosonmagyaróvar – Rajka. Cesta medzi Rajkou a Čunovom už je identická s prvým variantom. Svätojakubská cesta v tejto časti nie je vôbec značená, orientovať sa dá iba pomocou mapy. Tento úsek nie je vhodný pre cestný bicykel. Pri tejto alternatíve sa trasa predĺži o necelých 5 km (celkovo cca 25 km, do 2 hod.).

12. Z Čunova do Mosonmagyaróváru

13. Z Čunova do Lipótu a späť

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove – spoj č. 91 (zastávka – MiÚ Čunovo)

Značenie: žltá a červená cykloznačka, zelená, žltá a červená značka, nespevnená cesta

Predpokladaný čas: 8 – 9 hodín (61,7 km)

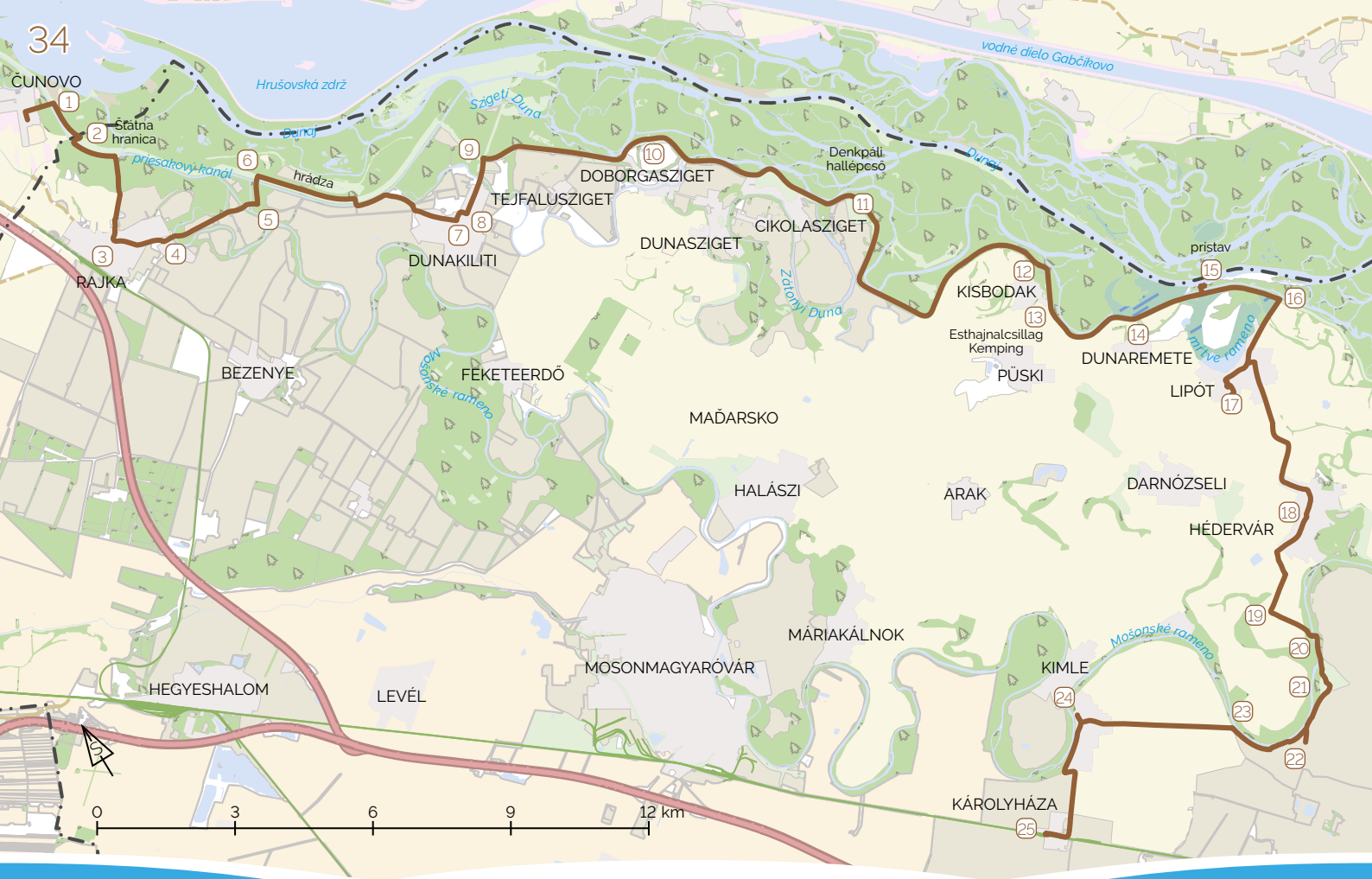
Zaujímavosti: lužné lesy v Maďarsku, rameno Nyárási a Mošonské rameno, kúpalisko Lipót

Cesta začína pri Ekocentre Čunovo (Kaštieľ v Čunove) odkiaľ ulicami Ražná a Na hrádzi (červená značka) prídeme k priesakovému kanálu (1). Ten prekročíme pri bufete Obrátka a vydáme sa ďalej doprava po medzinárodnej cykloceste k štátnej hranici (2). Trasa pokračuje do obce Rajka (s možnosťou občerstvenia), kde prichádzame na križovatku. Odbočíme doľava na hlavnú ulicu Kossuth Lajos (3). Napojíme sa na žltú značku sv. Martina (Szombathely – Rajka), ktorej sa budeme držať väčšinu času. Na konci obce sa napojíme na hlavnú cestu, pokračujeme k Mošonskému ramenu (4), ktoré prekročíme a ďalej pokračujeme po hlavnej ceste. Hlavná cesta bude prechádzať okolo kempingu (Aranykárász Kemping). Za kempingom, na prvej možnej odbočke, pôjdeme doľava (5) a dostaneme sa na hrádzu (6). Po nej sa vydáme ďalej až do obce Dunakiliti (7). Cesta na hrádzi je vysypaná štrkom a nie je vhodná pre cestné bicykle.

***Dunakiliti** je najzápadnejšou obcou ostrova **Szigetköz**. Leží na jeho severozápadnom okraji vo veľmi členitom území dunajských ramien, ktorých dnešnú podobu výrazne ovplyvnila ľudská činnosť. Najvýznamnejšou pamiatkou v obci je kaštieľ, patriaci pôvodne rodine Batthyány-Strattmannovcov. Dnes tu sídli škola. Obec je v súčasnosti jedným z hlavných rekreačných centier na ostrove Szigetköz. Uvažuje sa o jej prepojení cyklomostom na slovenskej strane s obcou Dobrohošť.*

V Dunakiliti prídeme do centra obce, kde je opäť možnosť občerstvenia (potraviny). Následne odbočíme doľava na ulicu Kossuth Lajos. Cesta sa bude stáčať doprava, potom na druhej odbočke odbočíme doľava na Gyümölcsös ulicu (8), ktorou sa vrátime do lužného lesa na štrkovú hrádzu (9). Neznačenou cestou doprava pokračujeme dlhšie popri obciach Doborgazsiget (10), Cikolazsiget (11) až do obce Kisbodag (12), kde sa na pravej strane nachádza kemp (Esthajnalcsillag Kemping, 13). Ďalej pôjdeme po štrkovej hrádzi, popri obci Dunaremete (14), popri prístave Dunaremete (15, tu sa už napojíme na červenú značku), až k miestu (16), kde odbočíme doprava na asfaltovú cestu, ktorá nás zavedie do Lipótu (17). Prejdeme popri mŕtvom ramene s plochou 68 ha, kde hniezdia viaceré druhy vodných vtákov.

13. Z Čunova do Lipótu

Hlavnou atrakciou obce Lipót je termálne kúpalisko s horúcou vodou (65° C) – v prevádzke je len v letnej sezóne.

Z Lipótu pokračujeme po cyklochodníku, ktorý ide paralelne s hlavnou cestou, do Hederváru (18), prejdeme celú obec a za obcou odbočíme doľava na červenú značku (19). Privedie nás k Mošonskému ramenu (20) a tu postupujeme proti prúdu do obcí Kimle (24) a Karolyháza (25). (Pozor na body 21, 22, 23, na ktorých je dôležité správne odbočiť, najmä kľúčové miesto 23 nie je na trase označené.)

Z obce Kimle sa na železničnú stanicu dostaneme po hlavnej ceste, ktorá vedie cez obec. Na križovatke s hlavnou cestou odbočíme doľava a po pár metroch zase doprava, až príde-me k železničnému priecestiu v Karolyháze. Nachádza sa po pravej strane od železničného priecestia. Vlakom sa vrátime späť do Rusoviec – s prestupom v obci Hegyeshalom.

Upozornenie: cyklocesty a taktiež turistické cesty sú v tejto časti Maďarska slabo značené, je dobré si dôkladne pozrieť trasu vopred, resp. opýtať sa na smer.

Ohniváčik veľký

14. Z Rusoviec do Bergu a späť cez Pečniansky les

Východiskový bod: Rímsky parčík, Rusovce – spoje č. 90, 91, 191 (zastávka Gerulata)

Značenie: cyklocesta Petržalská radiála, Hundsheime Berge Tour, pohraničná cyklotrasa Petržalské bunkre C, červená C cykloznačka, Svätojakubská cesta – Rajka – Bratislava

Predpokladaný čas: 6 hodín (43,4 km)

Zaujímavosti: Sysľovské polia, zámok v Kittsee, vojenské bunkre v Pečnianskom lese

Z Rusoviec vyrážame Petržalskou radiálou do Jaroviec (1), starým hraničným priechodom sa dostaneme priamo do Kittsee. (Pozor, cesta vedie po hlavnej ceste, až tesne pred Kittsee ide paralelne s cestou cyklochodník.) V Kittsee uvidíme zámok (2) a park, blízko ktorého je aj čokoládovňa s malou podnikovou predajňou (www.chocolate-austria.com).

Kittsee *je známe hlavne vďaka rozsiahlemu počtu odrôd marhúľ. Vhodná klíma a vlastnosti pôdy dávajú ovociu výnimočnú arómu a to nielen pre pálenie marhuľovice v obci, ale aj pre predaj. V obci je rozvinuté aj vinárstvo. Asi na tridsiatich hektároch hlinitej, piesočnatej a štrkovej pôdy sa darí najmä bielym odrodám viniča. Historické územie obce Kittsee bolo väčšie, než je dnes. Po prvej svetovej vojne bolo územie obce rozdelené medzi Rakúsko (t.j. dnešné Kittsee), Česko-Slovensko (dnešná južná*

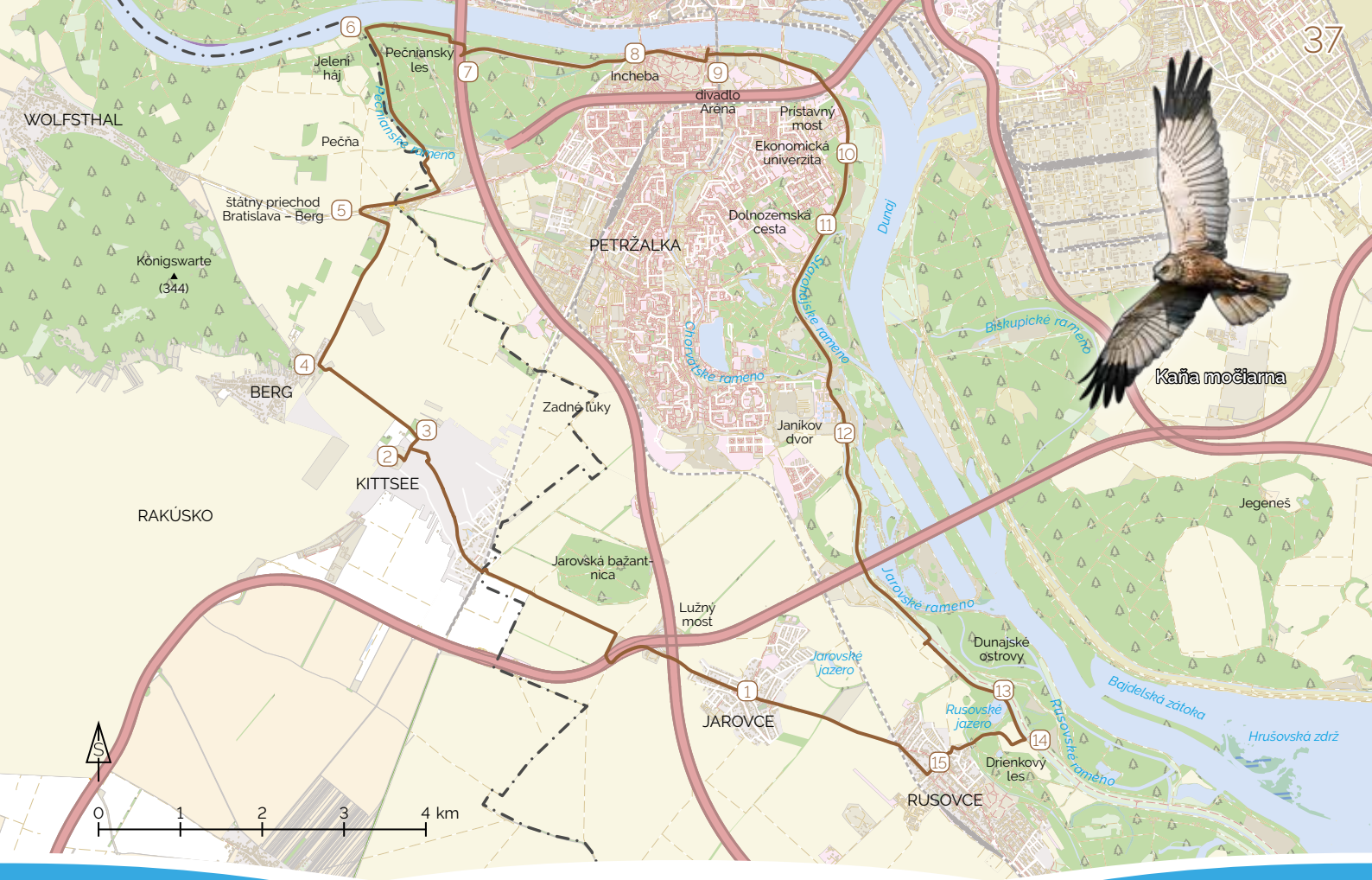

Petržalka) a Maďarsko (dnešné západné Jarovce), pričom spomenutá maďarská časť pripadla po druhej svetovej vojne Česko-Slovensku.

Z Kittsee pokračujeme po červenej cykloznačke (3) do Bergu (4). Je to stará vinohradnícka obec pod Hundsheimskými kopcami, z ktorej vychádza značený chodník na rozhľadňu Königswarte.

Z Bergu pokračujeme po cyklochodníku na Pressburger Strasse smerom k hraničnému priechodu Bratislava/Berg (5). Tu prejdeme na slovenskú stranu a po modrej cykloznačke do Pečnianskeho lesa, na začiatku ktorého sa nachádza zachovalý vojenský bunker (www.mpo.sk/museum).

Pečniansky les *je chránený areál, ktorý sa rozprestiera na petržalskej strane Dunaja – od mosta SNP až po hranicu s Rakúskom. Ide o zachovaný dunajský lužný les. Pri Dunaji sú veľmi pekné štrkové pláže – tzv. Pečnianska riviéra. Je rozdelený na dve nerovnaké časti mostom Lanfranconi. Má významnú vodohospodársku funkciu, na jeho území sa nachádza vodárenský zdroj a niekoľko desiatok studní. Z hľadiska vojenskej histórie sa tu nachádzajú štyri vojenské bunkre, v jednom z nich je po rekonštrukcii menšie múzeum.*

14. Z Rusoviec do Bergu a späť cez Pečniansky les

Modrá cykloznačka nás ďalej vedie cez Pečňu a Jelení Háj pod most Lanfranconi (7) a ďalej k výstavisku Incheba (8). Prejdeme cez petržalské nábrežie pri divadle Aréna (9) a pokračujeme na hrádzu pri Ekonomickej univerzite (10). Nasledujú chránené územia Soví les, Starý háj a Chorvátske rameno a postupne navštívime Dolnozemskú cestu (11) a Janíkov dvor (12). Odtiaľto sa pustíme spodnou „zásobovacou" cestou a pred nami sa vynorí najnovší most cez rieku Dunaj – Lužný most. Pokračujeme stále po cykloceste až k Rusovskému jazeru (13). Kúsok za jazerom sa nachádza rázcestie – Odbočka na Rusovce (14). Dáme sa doprava a zhruba po 1,5 km (po ceste cez Drienkový les), prichádzame na Irkutskú a následne Maďarskú ulicu v Rusovciach (15), ktorá nás dovedie ku kostolu.

14. Z Rusoviec do Bergu a späť cez Pečniansky les

15. Z Čunova do Pamy, Bergu a späť

Východiskový bod: Kaštieľ v Čunove, spoj č. 91 (zastávka MiÚ Čunovo)

Značenie: červená značka (po Trojmedzie), zelená C a modrá C cykloznačka (Rakúsko)

Predpokladaný čas: 7 hodín (44,6 km)

Zaujímavosti: Trojhraničný bod, Jarovská bažantnica, Pama, veterné elektrárne v Burgenlande

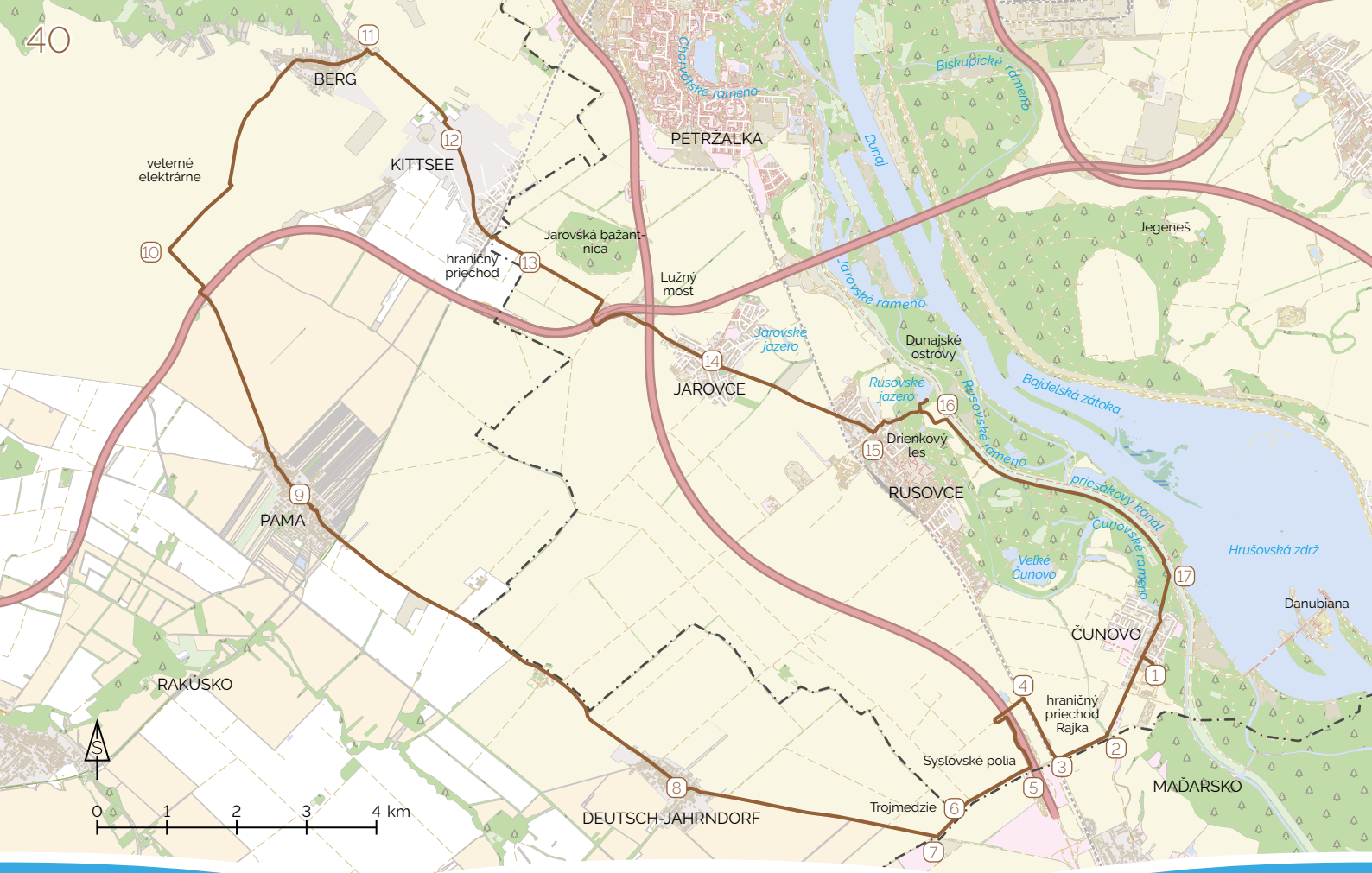

Z Ekocentra Čunovo (Kaštieľ v Čunove, 1) sa vydáme po červenej značke na hranicu s Maďarskom (2). Tu sa pustíme doprava pri betónovej zábrane priamo cez pole a sledujeme slovensko-maďarskú hranicu až po hlavnú cestu (3). Pri hraničnom priechode Rajka sa stočíme doprava v smere na Rusovce. Asi po 1,5 km sa objaví naľavo spevnená cesta (4), ktorá prechádza cez železnicu a vedie ponad diaľnicu. Nadjazdom sa dostaneme dole na polia a pokračujeme popri diaľnici smerom k veľkému hraničnému priechodu, ktorý obídeme a dostaneme sa na Sysľovské polia (5). Tu sa pripojíme na náučný chodník, ktorý nás dovedie k Trojmedziu (6).

Od Trojmedzia sa vydáme po zelenom cyklochodníku na križovatku s asfaltovou cestou (7), ktorou (modrá značka) prídeme do obce Deutsch-Jahrndorf (8). Cesta ďalej vedie do obce Pama (9) a následne sa stáča na sever (10) smerom na Berg (11). Na poliach, ktoré vidíme okolo, je jedna z významných oblastí veterných elektrární v Burgenlande. V Bergu z hlavnej ulice pokračujeme rovno na Pressburger Strasse a po červenej značke do Kittsee (12). V Kittsee sa popri kostole presunieme na ulicu Untere Hauptstrasse, ktorá smeruje k železničnej stanici a ďalej k Jarovskej bažantnici (13).

Jarovská bažantnica *je od roku 2001 chráneným areálom. Podľa niektorých prameňov pochádza zo začiatku 18. storočia, iní tvrdia, že jej vznik môžeme datovať už od konca 17. storočia. Unikátna je pre svoj barokový pôdorys v tvare nepravidelného šesťuholníka. História Bažantnice sa spája s rakúskou obcou Kittsee, kde sa nachádza kaštieľ Neues Schloss – práve k nemu patrila. Dôvod, prečo sa areál volá Bažantnica, je prostý. V minulosti slúžil šľachte na chov bažantov, ktoré potom v rámci zábavy a oddychu strieľali. V chránenom areáli žili aj iné zvieratá – zajace a srny. Podľa dostupných historických prameňov sem veľmi rád chodil poľovať syn Márie Terézie a neskorší cisár Jozef II. Predtým toto miesto navštívil a poľoval tu aj cisár Karol VI., otec Márie Terézie.*

Do Jaroviec prídeme cez hraničný priechod a prejdeme Palmovou a Ovocnou ulicou (14). Pokračujeme ďalej po ceste do Rusoviec, kde sa dostaneme na námestie Balkánskou

15. Z Čunova do Pamy, Bergu a späť

ulicou. Pôjdeme vľavo, následne prejdeme cez hlavnú cestu na zelenú cyklocestu na Irkutskej ulici (15), ktorá nás dovedie cez Drienkový les na hrádzu (16). Po nej pokračujeme doprava až po rázcestie – „Čunovo, les pri moste“ (17) a pozdĺž priesakového kanála na Turistickú ulicu, ktorá vedie ku kostolu.

Syseľ pasienkový

Pomôžte chrániť prírodu

Zachovajte prírodu – ponechajte živočíchy a rastliny v prostredí, kde sú.

Uviažte si psa – držte si svojho psa na vôdzke (najmä v území so 4. a 5. stupňom ochrany) a buďte ohľaduplní k ostatným návštevníkom a voľne žijúcim živočíchom.

Ponuka trás – v 4. a 5. stupni ochrany neschádzajte zo značených chodníkov (viď mapa stupňov ochrany na str.43 a www.sopsr.sk).

Cyklocesty – s bicyklami jazdite iba po značených cyklistických cestách.

Splavy – splavujte iba časti toku a bočné ramená otvorené pre splav.

Nebezpečenstvo požiaru – nezakladajte oheň a neodhadzujte horiace cigarety.

Stanovanie – kempujte iba na vyhradených miestach.

Jazda na koni– jazdite na koňoch iba tam, kde je jazdenie povolené.

Prevencia hromadenia odpadu – prosíme vás, odneste si svoj odpad domov a roztrieďte ho do nádob na to určených (plast, sklo, papier).

Mapa stupňov ochrany v území európskeho významu Ostrovné lúčky

Hranica chráneného areálu

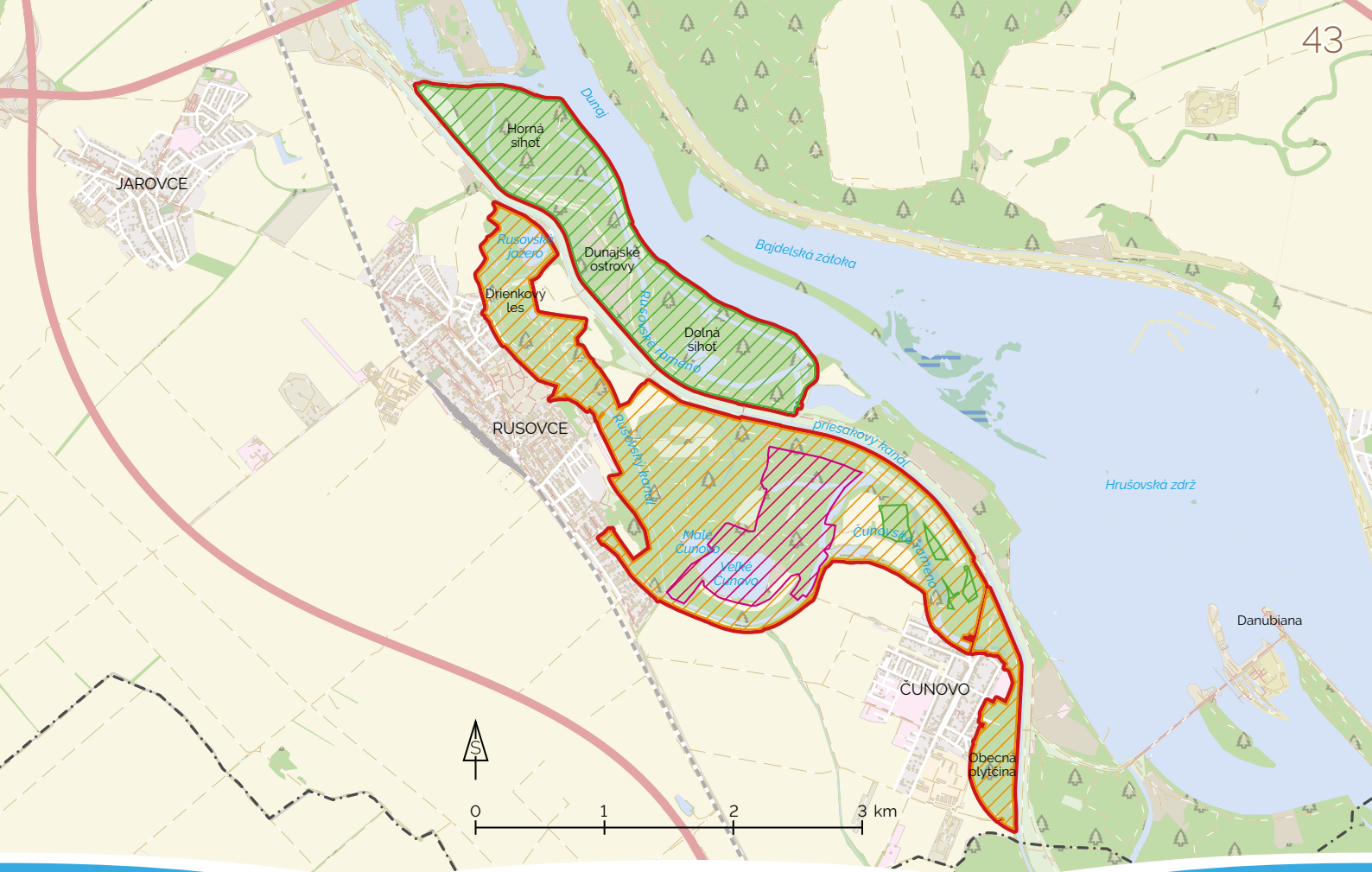
Zóna A – 5. stupeň ochrany

Zóna B – 4. stupeň ochrany

Zóna D – 2. stupeň ochrany

Informujte sa o programoch a exkurziách Ekocentra Čunovo, sprevádzaných našimi sprievodcami – tešíme sa na vás!

Dunaj
Horná sihoť
JAROVCE
Rusovské jazero
Drienkový les
Dunajské ostrovy
Rusovské rameno
Dolná sihoť
Bajdelská zátoka
RUSOVCE
Rusovský kanál
priesakový kanál
Hrušovská zdrž
Malé Čunovo
Veľké Čunovo
čunovská priehrada
Danubiana
ČUNOVO
Obecná plytčina
S
0
1
2
3 km

Finančná podpora: Pripravené v rámci projektu „Ecoregion SKAT – Posilnenie spolupráce v oblasti ekoturizmu v cezhraničnom regióne Slovenska a Rakúska“, ktorý je realizovaný v rámci programu Interreg V-A SK-AT, podporovaného z príspevku Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Ministerstva investícii, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Zostavil: DAPHNE | **Kresby a grafický dizajn:** Riki Watzka | **Fotografie:** Archív DAPHNE | **Vydal:** 2022 © DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie | **www.daphne.sk**

Ekocentrum Čunovo | 00 421 951 931 623